

El dubte permanent

Primera va ser un pacte lingüístic, ara un congrés de la llengua. De manera intermitent, membres destacats del Partit Popular de la Comunitat Valenciana llancen a l'opinió pública els seus projectes per solucionar el "conflicte lingüístic valencià" que, segons els portaveus d'aquestes iniciatives, "manté la societat valenciana dividida i impedeix que el procés de normalització es desenvolupe". La recerca de la "solució" s'ha convertit en una tasca prioritària per al PP, que vol aconseguir així dos objectius: clarificar la seua postura sobre el tema, sempre ambigua, i eliminar, amb el major consens possible, els únics arguments de l'enemic que ocupa el seu espectre electoral: Unió Valenciana (UV).

La formació regionalista ha estat, de fet, el desllorador de l'interès dels populars per un tema sobre el qual no arribaven a definir-se oficialment i que, sense cap rendiment electoral, els era profundament incòmode. El pacte necessari a l'Ajuntament de València entre PP i UV va posar prompte de relleu que el partit que en aquell moment liderava Pedro Agramunt no podria conservar la posició d'ambigüitat que el caracteritzava. La pressió d'Unió Valenciana va ser immediata: on era el PP? Amb ells (és a dir amb la secessió lingüística: el valencià no és català) o contra ells?

L'alcaldeessa de València, Rita Barberà, va ser la primera a donar una capotada al problema i dirigir el bou contra el Consell Valencià de Cultura, un ens que ella mateixa havia promogut i que seria, en teoria, l'encarregat d'arribar a un consens. Les tasques eren molt concretes: elaborar una normativa per al valencià que no creara problemes i que tots els sectors socials pogueren utilitzar. En realitat l'únic objecte de la maniobra era aturar les demandes d'UV, que exigia que l'Ajuntament utilitzara una normativa inversemblant i acusava el PP de seguir les normes que utilitza la Generalitat valenciana i que eren, per tant, "catalanistes". La solució no va arribar a reeixir i es truncà de manera tràgica quan ETA va matar Manuel Broseta, president d'aquest consell i l'únic capaç de mantenir-lo viu.

Després de la mort de Broseta, els regionalistes d'UV continuaren endavant. La pressió sobre Barberà era cada vegada més forta i s'originava, bàsicament, des de la regidoria d'Educació que ocupa M. Dolores García Broch. Broch editava per lliure, impunement, pamflets i cartells amb ortografia pròpia i variable.

Era el moment de dissenyar una altra estratègia: el pacte lingüístic. L'encarregat de conduir

La cúpula del Partit Popular valencià ha tornat a plantejar la necessitat de resoldre el "conflicte lingüístic". Però mentre la direcció vol promoure una imatge de concòrdia, altres elements del partit continuen donant suport a l'anticatalanisme.

el nou vehicle de solució va ser Joaquim Calomarde, diputat a les Corts Valencianes, de tarannà conciliador i abundants lectures. Calomarde va començar amb bon peu i per ell mateix: castellanoparlant fins fa dos anys, parla ara el català amb fluidesa i hi publica articles. La seua proposta era més ambiciosa. Conscient que era més fàcil aïllar UV si entrava en contacte amb altres grups interessats a eliminar el conflicte lingüístic, Calomarde va iniciar una ronda de visites a tota mena d'entitats, i la Universitat de València hi ocupava un lloc destacat. Les seues gestions, però, van ser contemplades amb escepticisme pel món de la cultura i de l'ensenyament, que desconfiava d'aquests moviments amb un argument irrefutable: el valencià, com a variant del català, té una normativa molt clara fixada per les normes de Castelló del 1932. Els escrits publicats amb altres normatives són, fins i tot sumant-les totes, una part ínfima del total i obeeixen sempre a objectius polítics. El pacte, doncs, no és necessari.

Malgrat això, Calomarde s'obstinà a continuar una tasca en la qual no sempre es trobava emparat pel partit. Començava a envoltar-li una certa aurèola de lluitador solitari i una mica incomprès, sobretot, perquè alguns sectors del partit donaven suport a posicions clarament secessionistes.

Però aquest no va ser el seu major obstacle. Un article on apuntava que s'havia de comprendre la postura dels professors que no volien reciclar-se i que calia revisar el mapa lingüístic fixat per la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià va enderrocar la seua tasca de mesos com si es tractara d'un castell de fum. Les crítiques li van arribar per tots els costats, des dels socialistes fins a representants d'Unió Valenciana, que aprofitaren l'oportunitat per contraatacar i afirmar que el PP amagava intents castellanitzadors sota les polítiques de pacte. El partit no el va ajudar; Calomarde, de bell nou, tornava a quedar-se tot sol sota la tempesta.

Semblava que el tan volgut pacte no anava enlloc i que els populars se'n desenteniaven. Però les novetats polítiques tornaren a posar la qüestió lingüística d'actualitat.

Dues vies contra UV. En les eleccions generals del passat 6 de juny, el Partit Popular obtenia al País Valencià els millors resultats de la seua història. La seua pujada implicava alhora l'enfonsament del PSOE i la reducció a anècdota d'UV. Amb uns resultats semblants en unes eleccions autonòmiques, els regionalistes perdrien la representació a les Corts. La

lliçó que en desprenia el PP era molt clara: És el moment de posar fi de manera definitiva a UV. Amb els bons resultats electorals vingué també la renovació en la cúpula del PP i l'arribada victoriosa d'Eduardo Zaplana, alcalde de Benidorm, que substituïa un sempre discutit Pedro Agramunt.

Si s'havia d'eliminar UV calia utilitzar les seues armes, la secessió lingüística, o neutralitzar-les. La idea del pacte tornava, però ara sota el nom de "Congrés de la llengua": una reunió científica que tancara definitivament el problema lingüístic del valencià. Manuel Tarancón, regidor a l'Ajuntament de València, encapçalava aquesta iniciativa que, en un principi, era idea dels regionalistes i els manllevava així la possibilitat d'adquirir protagonisme.

Tarancón ha publicat en la premsa valenciana articles sobre el contingut d'aquest congrés seguint una normativa ortogràfica que gairebé entra dins els límits definits a les Normes de Castelló, però marcant una certa distància amb les que han seguit fins ara els escriptors valencians i que la Generalitat ha estès a través de l'ensenyament.

Tot feia pensar que els populars optaven per acostar-se lentament a la normativa "oficial" i que una volta obtingudes algunes concessions per a la galeria que els evitaren l'estigma de "catalanistes" que alguns regionalistes volen

Eduardo Zaplana: "El PP acceptarà el nou Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana com a òrgan consultiu en qüestions lingüístiques."

adjudicar-los *in extremis*, tancarien la polèmica. S'optava, doncs, per la neutralització.

Però diversos diaris alacantins publicaren fa una setmana que Eduardo Zaplana, des del seu feu de Benidorm, havia anunciat que "calia arribar a punts d'entineniment sobre el tema lingüístic amb UV". S'optava per l'assimilació? Volien els populars furtrar a UV les seues armes i aprofundir en la secessió lingüística? Zaplana negava a EL TEMPS aquesta possibilitat: "Nosaltres no sabem quina és la postura d'UV, però sí la del PP: potenciar un acord sobre bases científiques on les universitats tinguen el major protagonisme". La posició del PP, almenys l'oficial, quedava clara. Zaplana reconeixia, a més, que "el PP acceptarà el nou Institut Interuniversitari de Filologia valenciana com a òrgan consultiu en qüestions lingüístiques". Calomarde, que ha tornat després d'un temps de silenci, manté la mateixa postura: "la llengua no pot ser una moneda de canvi ni un motiu de conflicte polític. La discussió és científica, no política, i sobre aquesta premissa s'ha de treballar per arribar a un acord". Calomarde, a més, assegura que els valencians, després d'arreglar els seus conflictes, han de parlar amb catalans i mallorquins. Les intencions oficials no poden ser més clares, però, en l'ombra, altres maniobres fan dubtar que siguen certes.

Jordi Sebastià